

Mál nr. 278/2019**M og****V vegna slysatryggingar ökumanns og eiganda bifreiðarinnar A****Ágreiningur um hvort heimilt sé að skerða bótarétt vegna umferðaróhapps.****Gögn.**

Málskot, móttakið 29.08.2019, ásamt fylgiskjölum 1-8.

Bréf V, dags. 25.09.2019, ásamt fylgiskjali.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 19.11.2019, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Um klukkan 14:00 hinn 29. október 2017, þegar M var að akstri á Reykjanesbraut, sofnaði hún undir stýri með þeim afleiðingum að bifreiðin hafnaði á vegriði, og skemmdist nokkuð auk þess sem M varð fyrir líkamstjóni. V hefur fallist á að bæta tjón M vegna þessa en telur rétt að skerða bótarétt M um 1/3 á grundvelli þess að hún hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi við aksturinn, þar eð hún hafi vitað af tilfallandi þreytuköstum sem yrðu þess valdandi að hún sofnaði.

M mótmælir þessari afstöðu og telur sig eiga rétt til fullra bóta. Þannig hafi M, fyrir slysið, aldrei fundið fyrir þreytuköstum við stjórn ökutækis, né hafi hún fyrr sofnað undir stýri. Svefnvandamál M hafi fyrir slysið tengst kvöldþreytu og hafi hún því ekki verið meðvituð um að hætt gæti verið við að hún sofnaði undir stýri um hábjartan dag. Því verði ekki fallist á að hún hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi í skilningi 2. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 enda þurfi mikið að koma til svo stórfellt gáleysi komi til álita.

Í bréfi sínu til nefndarinnar vísar V til 2. mgr. 88. gr. umferðarlaga, auk 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 en þar sé heimild til handa V til að skerða eða fella niður ábyrgð hafi váttryggður valdið váttryggingaratburði með háttsemi sem telja verði stórkostlegt gáleysi. Þá sé í 1. mgr. 44. gr. umferðarlaga sú skylda lögð á ökumann að hann sé líkamlega og andlega fær um að stjórna því ökutæki sem hann fer með. M hafi átt sögu um að „detta út“ fyrirvaralaust og á ólíklegustu stöðum. Þá hafnar V því að fyrir liggja að svefnvandamál M hafi einskorðast við kvöldþreytu enda sýni lækisfræðileg gögn ekki fram á það. Hafi M því tekið verulega áhættu með því að setjast undir stýri og því sýnt af sér stórfellt gáleysi. Telur V því rétt að skerða bætur til hennar um 1/3.

Viðbótarathugasemdum M til nefndarinnar fylgdu ítarlegri lækisfræðileg gögn um M. Þá áréttar M að fyrir umrætt slys hafi svefnvandamál M einungis tengst kvöldþreytu og hafi henni aldrei verið ráðlagt að hætta akstri. Um einangrað tilvik hafi verið að ræða, og ekki sé sýnt fram á að svefnvandamál M hafi orsakað slysið. Þá sýni vottorð svefnsérfræðings, sem M leitaði til eftir atvikið, fram á að hún sé fullfær um að aka bifreið.

Álit.

Þegar um persónutryggingar aðrar en líftryggingar er að ræða, en hér greinir aðila á um hvort heimilt sé að skerða bætur úr slysatryggingu ökumanns, má lækka eða fella niður ábyrgð félagsins, sbr. 1. mgr. 90. gr. laga um váttryggingarsamninga, hafi váttryggður valdið því af stórkostlegu gáleysi að váttryggingaratburður varð. Sambærilegt ákvæði, sem vísað er til í málsgögnum, er að finna í 2. mgr. 27. gr. sömu laga, en tekur eingöngu til skaðatrygginga annarra en ábyrgðartrygginga og af gögnum málsins verður ekki ráðið að ágreiningur aðila varði slíkar váttryggingar. Við úrlausn á því hvort og að hve miklu leyti megi beita fyrrnefndu heimildinni skal samkvæmt lagaákvæðinu litið til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaratburð bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fikniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti. Af þeim gögnum sem liggja fyrir nefndinni verður ráðið að um einstakt tilvik hafi verið að ræða, og að svefnvandamál þau sem M hafi glímt við hafi fyrir þennan atburð einskorðast við þreytuköst um kvöld. Þá liggur ekki fyrir að M hafi fyrir umræddan atburð verið ráðlagt frá því að aka bifreið. Verður því ekki talið sýnt fram á að M hafi verið ófær til aksturs hinn 29. október 2017, vegna líkamlegs ástands, s.s. svefnleysis eða annarra atvika sem geti haft áhrif á á akstursgetu, sbr. 1. mgr. 44. gr. umferðarlaga, eða að hún hafi sýnt af sér

stórkostlegt gáleysi með akstrinum. Hallann af sönnunarskorti hvað það varðar ber V. Telst M samkvæmt framansögðu eiga rétt á fullum bóttum frá V.

Niðurstaða.

M á rétt á óskertum bóttum úr slysatryggingu ökumanns og eiganda bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík, 10. desember 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.